

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук,
професора Заболотнова Віталія Олександровича
на дисертаційну роботу Козаченко Вікторії Валентинівни
«Профілактика передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною
гематомою в I триместрі вагітності»,
поданої до разової спеціалізованої ради ДФ 26.613.104
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Невиношування та передчасні пологи є однією з найважливіших проблем сучасної охорони здоров'я у всьому світі. При цьому, частота передчасного переривання вагітності коливається в межах 10-25%. Не дивлячись на велику кількість досліджень, присвячених профілактиці і лікуванню невиношування, частота передчасних пологів складає 5-10%. Серед різних чинників ризику передчасних пологів все більшого значення набувають ускладнення I триместру вагітності, до яких відносяться ретрохоріальні гематоми. Успіхи сучасної гінекології до теперішнього часу створили передумови до розуміння генезу порушень репродуктивної системи і забезпечили можливість глибшого розуміння механізмів невиношування та передчасних пологів на тлі різних варіантів порушень плацентації, включаючи і ретрохоріальні гематоми.

У той же час, патогенез невиношування та передчасних пологів на фоні ретрохоріальних гематом вивчений недостатньо. Відсутні чіткі дані про ехографічні та ендокринологічні особливості залежно від розмірів і локалізації

ретрохоріальної гематоми. Крім того, відсутні дані про диференційований підхід до тактики прогнозування та профілактики невиношування передчасних пологів з врахуванням особливостей ретрохоріальної гематоми.

Дисертаційна робота Козаченко В.В. присвячена актуальному завданню акушерства та гінекології – зниженню частоти невиношування та передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності на підставі вивчення клініко-ехографічних, доплерометричних, ендокринологічних, імунологічних та мікробіологічних досліджень, а також удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на тему «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (номер державної реєстрації 0117U006095, термін виконання: 2017-2025 роки).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Наукова новизна роботи безперечна. Науково обґрунтувати негативний вплив ретрохоріальної гематоми у I триместрі вагітності на рівень невиношування та передчасних пологів.

Розширені дані про патогенез репродуктивних втрат у жінок із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності, які полягають у наявності ознак гіпокоагуляції: зниження протромбінового індексу; збільшення активованого часткового тромбопластинового часу; подовження часу згортання крові тривалості кровотечі; дизгормональних (зниження рівнів хоріонічного гонадотропіну людини та прогестерону) та дизімунологічних порушень (підвищення рівня цитокінів інтерлейкіну-2, інтерлейкіну-6, фактору некрозу пухлини- α , а також наявністю IgG до вірусу герпесу і

цитомегаловірусу в середніх і високих титрах).

Отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють підвищити ефективність профілактики передчасних пологів та перинатальної патології в жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності на підставі вивчення клініко-ехографічних та ендокринологічних особливостей.

Поглиблене вивчення механізмів дисгормональних та гемостазіологічних порушень в жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності у генезі передчасних пологів та перинатальної патології дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

5. Практичне значення результатів дослідження.

У рецензованій науковій роботі дисертанткою вивчено клініко-анамнестичні особливості в жінок із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності та встановлені провідні фактори ризику передчасних пологів. Показано вплив різних варіантів ретрохоріальних гематом у I триместрі вагітності на клінічний перебіг вагітності, пологів та перинатальні наслідки розродження. Представлені найбільш інформативні клініко-ехографічні та біохімічні маркери з метою контролю за ефективністю лікувально-профілактичних заходів у різні триместри вагітності. Удосконалено та впроваджено алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів в жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності щодо зниження частоти перинатальної патології.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень.

Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 120 жінок, з яких 60 були із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності. 30 жінок склали контрольну групу – без загрози переривання вагітності та ретрохоріальної гематоми. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 152 сторінках друкованого тексту (з яких список використаних джерел розташований на 22 сторінках), складається із анотації, переліку опублікованих праць, вступу, огляду літератури, розділу, присвяченого методам дослідження, двох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків і списку використаних джерел, що включає 216 джерел кирилицею і латиною. Робота ілюстрована 27 таблицями та 5 рисунками.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми передчасних пологів в жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності та можливості профілактики у них перинатальних втрат.

Другий розділ дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі авторкою проведений аналіз клінічної характеристики жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності, дана оцінка факторів ризику на розвиток передчасних пологів та перинатальної патології. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (четвертий розділ). В ньому авторка детально провела аналіз функціонального стану фетоплацентарного комплексу в жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності, продемонструвала клінічну ефективність удосконаленого алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Козаченко В.В. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які ехографічні показники вказують на розвиток ретрохоріальної гематоми у I триместрі вагітності ?
2. Який зв'язок встановлено між обсягом ретрохоріальної гематоми та рівнем перинатальної патології ?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 робіт, з них 4 одноосібні статті у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку, 1 стаття за кордоном (р. Польща) у співавторстві. Крім того, опубліковані 4 тез доповідей в матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичних семінарах в форматі телемосту «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 21 травня 2019 року, Київ-Черкаси-Кропивницький-Чернігів; «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 12 вересня 2019 року, Київ-Одеса-Миколаїв-Херсон; «Клінічні рекомендації в практиці акушера-гінеколога» 20 лютого 2020 року, Київ-Дніпро-Кривий Ріг-Запоріжжя; «Клінічні рекомендації в практиці акушера-гінеколога» 12 березня 2020 року, Київ-Тернопіль-Хмельницький.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертанткою спільно з науковим керівником – Вдовиченком Юрієм Петровичем.

Авторкою самостійно проведено патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначено методи дослідження.

Козаченко В.В. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Усі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, авторці належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорено та узагальнено наукові положення дисертації, оформлено висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеня доктора філософії Козаченко В.В. на тему «Профілактика передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою в I триместрі вагітності» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike

Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Козаченко В.В. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» та КНП «Одеський міський пологовий будинок № 5».

Результати вивчення патогенезу та профілактики перинатальних втрат у жінок з ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Козаченко В.В. на тему «Профілактика передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою в I триместрі вагітності» відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

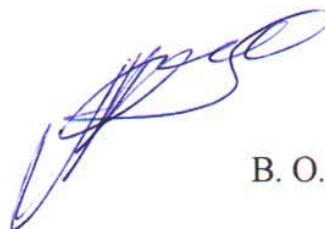
13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Козаченко В.В. «Профілактика передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою в I триместрі вагітності», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обгрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти невиношування та передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою у I триместрі вагітності на підставі вивчення клініко-ехографічних, доплерометричних, ендокринологічних, імунологічних та мікробіологічних досліджень, а також

удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувачки дисертаційна робота Козаченко В.В. «Профілактика передчасних пологів у жінок із ретрохоріальною гематомою в I триместрі вагітності» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Козаченко Вікторія Валентинівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:
завідувач кафедри «Сестринська справа»
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради,
доктор медичних наук, професор

В. О. Заболотнов

Підпис *Заболотнова В.В.* вавіряю
Помічник ректора з кадрової роботи
**ЖИТОМИРСЬКИЙ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**
Житомирської обласної ради

Надія Овчиннікова